

UITVINDERS TONEN LAATSTE SNUFJES

VAN LANDBOUWMACHINES TOT MARTELWERKTUIGEN

ZOP, 3 april 1996

Buskruit, kompas, papier en boekdrukkunst, China's "Vier Uitvindingen" zorgden voor ingrijpende wijzigingen in de wereldgeschiedenis. De "Tentoonstelling voor Uitvindingen en Nieuwe Technieken" die deze week in Peking wordt gehouden probeert deze traditie in ere te houden.

(Door Jan van der Made)

BEIJING (ZOP) Het lijkt op een zaklantaarn, en er zit inderdaad een lampje in dat nog kan schijnen ook. Maar de voornaamste functie van de "Electrische Politiestok Model 207" is het toedienen van 80.000 volts gelijkstroomstoten aan misdadigers. "Heel handig. Als je een dief achtervolgt in het donker gebruik je hem als zaklamp". Als de dief dan weerstand biedt kan hij verlamd worden met een schok, simpelweg door de metalen rand van de zaklamp bijvoorbeeld op zijn hand te duwen, en de knop met een klein, rood bliksemsymbooltje in te drukken.

De heer Zhang Haijun, general manager van de Tianjin Police Equipment Factory wijst trots op de verzameling elektrische politiestokken, biepers die schokken kunnen toebrengen, handboeien en sirenes. Het nieuwe aan de handboeien ("patent nummer ZL95214636.3") is dat ze een speciaal slot hebben. "De politie gebruikt nu nog handboeien die in Amerika werden uitgevonden. Maar die kan je met een tandenstoker openpeuteren. Als je bij die van ons de sleutel verliest zijn ze niet meer open te breken. Heel veilig".

De Tianjin Police Equipment Factory is een van honderden bedrijven, bedrijfjes en individuele uitvinders die een stalletje hebben in de Beijing Expositiehal in het noorden van de Chinese hoofdstad, een gebouw dat ooit door de Russen aan China werd geschonken, en met zijn zuilengalerij en scherpe torenpiek, stalinistisch aandoet.

LAPTOP-STENCILMACHINE

De meeste uitvindingen zijn van huishoudelijke aard. Een draadloos alarm, een bed dat automatisch opklapbaar is en dan in een sofa verandert. Een opvouwbare tandem. Een hakmes dat met een scharnier aan het hakblok is bevestigd waardoor meer kracht kan worden uitgeoefend. Een laptop-stencilmachine. Een zelfsluitend slot- met afstandsbediening.

Twee boeren uit de provincie Hubei hebben een irrigatiemachine uitgevonden, een metalen frame met daarin een trechter die uitmondt in een aantal rubberen slangen. Wanneer er een bepaalde hoeveelheid water is verspreid, luidt er een harde bel. "Op die manier hoeven we niet meer te bukken als we aan het irrigeren zijn", schreeuwen ze blij. Maar het grootste deel van de machine is afgedekt met een blauw-wit geblokt laken; ze hebben nog geen patent aangevraagd en zijn bang dat hun uitvinding wordt gecopieerd door bezoekers van de tentoonstelling.

De meeste uitvinders hebben druksels gemaakt waarop hun uitvinding wordt aangeprezen. Een 84-jarige man uit Sichuan, beweert een verjongingsmedicijn te hebben uitgevonden, gebaseerd op westerse en traditioneel Chinese medicijnen. Hij ziet er inderdaad verassend jong uit, maar "ziekenhuizen en laboratoria hebben het nog niet geprobeerd helaas", zegt hij opgewekt, "want ik ben nog met het patentburo bezig, en ik ben bang dat het anders gecopieerd wordt".

MILIEUVERONTREINIGING

Het patentburo heeft ook een standje op de tentoonstelling. Volgens een woordvoerder van dit buro werden er vorig jaar maar liefst 102.735 patenten goedgekeurd; een zesde van het totaal aantal aanvragen. Veel uitvindingen die helpen milieuverontreiniging tegen te gaan hebben daarbij voorrang gekregen.

Er wordt ook lustig gecopieerd. "Het is belangrijk dat je patent aanvraagt, als je een uitvinding hebt gedaan", aldus mevrouw Chai Li van het China Trademark Service Domestic Agency Dept. Illegaal copieren van gepatenteerde uitvindingen neemt hand over hand toe in China. "Ook door buitenlanders", voegt ze er aan toe, "die daarmee een enorme schade toebrengen aan onze economie". Voorbeelden geeft ze niet.

Andersom is China de laatste jaren ernstig in opspraak gekomen na het illegaal copieren van CD's computersoftware en videofilms. Ondanks een verdrag in 1995 met de VS worden er, voornamelijk in de zuidelijke provincies Guangdong en Fujian, nog talloze merkproducten zonder toestemming gecopieerd, of met een iets andere naam op de markt gebracht: Sany ("SANY")cassettes; Redhok ("REDHOK") gymschoenen, Cosio ("COSIO") calculators en Hilip ("HILIP") microfoons liggen onbeschaamd in de etalages. Hele Mercedesen worden nagebouwd met alleen het bekende logo met de drie-armige ster als een omgekeerde "V". Het is tot nu toe moeilijk gebleken om paal en perk te stellen aan dat soort praktijken.

© Jan van der Made